

Turhytten "Bjørnebo"

Af Leif Rostgaard Sørensen

Indledning.

I 1969 indledte et arbejds hold af officerer ved Grønlands Kommando, GLK, og Flådestation Grønnedal, FLS GDL, bygningen af en turhytte i "Bjørnedalbassinet" i Arsuik Fjord nord for FLS GDL. Kommunalbestyrelsen i Ivittuut Kommune gav tilladelse til bygningen af hytten på det angivne sted.

1973 fik hytten ved en afstemning i officersmessen navnet "Bjørnebo". Samme år blev "Bjørnebo" registreret ved "Grønlands Landsråd". Hytten er indtegnet i de officielle kort over Arsuik Fjord, men desværre markeret i bassinets nordlige vig, hvor fenrikkernes turhytte "Ellerslie Havn" ligger, medens "Bjørnebo" ligger i bassinets østlige vig. Man skal kun passere et lille pas øst for hytten for at komme til sergenternes turhytte "Foxhytten" med udsigt til det berømte vandfald "Foxfaldet".

Der lå i hytten en udførlig dagbog om byggeriets forløb med beskrivelser af hyttens indretning. Grønnedalsforeningen har en kopi af denne dagbog.

For historiens skyld beskriver jeg i det følgende hyttens tilblivelse i korte træk.

Hytten erhverves..

På det sted ved FLS GDL, hvor hallen til Søopmålingens fartøjers oplægning om vinteren ligger, lå i 1968 en grøn barak med samme indretning som de barakker, Søopmålingen den gang anvendte til sine "DECCA Stationer" langs Grønlands vestkyst. Som chef for orlogskutterne TEISTEN og SKARVEN 1961-63 var jeg hver sommer med til at nedtage disse barakker og genopsætte dem på nye placeringer tilpasset årets opmålingsindsats.

I efteråret 1968 fik officererne tilbudt barakken, forudsat vi selv pillede hytten ned. I foråret 1969 meddelte "Søværnets Bygningsdistrikt, SVB", at det nu var sidste udkald, før de satte en bulldozer til. De skulle bruge arealet til en ny bygning. Det lykkedes mig at få samlet et arbejds hold af officerer.

Efter at have fundet et egnet sted at genopføre barakken, gik vi den sidste weekend før fristen udløb i gang med at skille barakken i elementer og at laste stumperne i flådestationens landgangsfartøj, en såkaldt "LCM" overtaget fra amerikanerne i 1952. Fra min kuttertid huskede jeg, hvordan hele barakken netop kunne være om bord i LCM'en.

Ledsaget af flere private både sejlede vi LCM'en til det valgte landingssted i "Bjørnedal bassinet" og fik elementerne båret i land og – i første omgang – stablet på land.

Opførelsen indledes.

I weekenderne før nedtagning og transport af barakken havde jeg ned et arbejds hold forberedt byggepladsen.

En morænebanke lod sig planere, således at en tilstrækkelig stor og nogenlunde jævn byggeplads opstod.

SVB havde velvilligt overladt forskellige byggematerialer til os, blandt andet et stort antal firkantede og særdeles tunge betonfliser og ligeledes et større antal lange, svære bjælker, 25x25 cm. Betonfliserne færgede vi over i landgangsfartøjet. Bjælkerne færgede jeg flydende bag min private jolle til byggepladsen. Vi udlagde nogle af barakkens gulvflager som en slags fortov fra landingsstedet hen over bevoksningen op til byggepladsen.

De første mange weekends efter transporten af barakken gik med at bringe barakkens elementer op til byggepladsen. Herefter med at placere betonfliserne som fundament for en rem bestående af omtalte bjælker. Remmen skulle naturligvis bringes i "vinkel og vatter", før vi kunne starte med at lægge hyttens gulv. SVB havde også givet os et større lager af 15 cm tykke "Stenuldsbats", som de ikke længere måtte anvende. Vi havde således nok stenuld til at lægge isolering under gulvet. En elv slyngede sig ned, således at vi måtte krydse den 3 gange mellem landingsstedet og byggepladsen.

Jeg tilbragte et par weekends med at bygge tre solide broer over elven, "Langebro", "Knippels Bro" og "Holmens Bro", hvilket lettede færdslen fremover.

Alle disse opgaver tog tid. Vi måtte sikre gulv og materialer bedst muligt, inden vi lukkede ned for vinteren.

Væggene rejses.

Da vi i foråret 1970 igen kunne komme til byggepladsen, havde vinterens storme spredt byggematerialerne for alle vinde. Det allerede anlagte gulv havde klaret vinteren uden skader. Der gik altså lidt tid med at samle materialerne sammen igen og sortere dem lidt. Mange af elementerne var mærket, hvilket gjorde det lidt nemmere at "samle" hytten igen. Eftersom jeg var den eneste, som kendte hyttens oprindelige indretning, gik arbejdet lidt i stå, når jeg ikke kunne deltage en weekend eller to. I 1970 godkendte både FLS GDL og SVB, at vi – mod betaling – kunne få professionel hjælp fra en håndværker til den videre opbygning af hytten. I sommerens løb lykkedes det at montere samtlige skillerum og ydervæggen og lægge taget på, alt igen med god isolering. Et indskudsloft gjorde det muligt at udlægge en god isolering mellem loftsplader og tag. Vi fik også hytten sikret med "stormwirer" tværs over taget og tøjret til tiloversblevne betonfliser.

Lys og varme.

Flådestationens maskinchef havde det fornødne certifikat til at kunne oplægge kobberør til flaskegas med de fornødne forgreninger og fornødne lodninger, inden den indvendige avertering forhindrede oplægning af rørene. Et skab under køkkenvinduet rummede tre store flaskegasflasker, de to forbundet med en automatisk omskifter. Dette gav gas til et gaskomfur i køkkenet, til gasvarmeapparater i stue og lukafer samt gas til belysning i alle rum. Forsatsvinduerne og isoleringen var effektiv.

Jeg har personligt været i "Bjørnebo" om vinteren, hvor vi trods minus 20 grader uden for nåede plus 20 grader inden døre efter kort tids ophold.

Hytten navngives.

I 1973 kunne vi endelig erklære hytten klar til daglig brug som turhytte. En afstemning i officersmessen gav hytten navnet "Bjørnebo".

"Bjørnebos" indretning.

Indretningen af den ca. 55 m² store hytte kan beskrives således.

Inden for døren i den vestlige gavl en entré. Til højre en dør til et storesrum. Til venstre dør til baderum med et kemisk toilet og en håndvask og et pissoir, om sommeren med afløb til en faskine nedgravet lidt ud fra hyttens nordvestlige hjørne. På loftet over entréen lå en 200 liters vandtank, som i sommertiden gav rindende vand i håndvasken og i vasken i køkkenet. For enden af entréen døren til storstuen, som havde en spisekrog til højre for og bag væggen til entréen og døre til venstre til køkken og to lukafer, hver med etagekøjer. For enden af storstuen endnu et lukaf med en etagekøje. Med pladser på spisekrogens bænke og evt. soveposer på gulvet var der mulighed for 10 overnattende gæster.

Umiddelbart syd for plateauet med hytten ligger nordboernes "Mellembygård", bekræftet af professor Glob..

En elv snor sig syd og vest for hytten med et par bredninger undervejs. Bekræftet med mulighed for fiskeri. Området byder i øvrigt på både fjeldvandring og bjergbestigning og godt skiterræn om vinteren.

